

CNEPSS

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI PROMOVARE A STĂRII DE SĂNĂTATE
Str. Dr. Leonte, nr. 1-3, București; email: cneppss@insp.gov.ro

ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ELIMINAREA VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR

25 noiembrie 2016

ANALIZĂ DE SITUATIE

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) definește **vioLENȚA** astfel: folosirea intenționă a forței sau puterii, reală sau sub formă de amenințări, împotriva propriei persoane, împotriva unei alte persoane sau împotriva unui grup sau comunități, care rezultă sau are o probabilitate ridicată de a rezulta în rănirea, moartea, afectarea psihologică, afectarea dezvoltării sau deprivare.

Violența împotriva femeilor este “orice act de violență bazată pe deosebirea de sex din care rezultă sau este posibil să rezulte pentru femei traumatisme sau suferințe fizice, sexuale, sau psihologice, inclusiv amenințările cu astfel de acte, constrângerea sau lipsirea arbitrală de libertate, săvârșite fie în viața publică fie în viața privată” (*Declarația pentru Eliminarea Violenței Împotriva Femeilor, adoptată de Adunarea Generală ONU în decembrie 1993.*)

Conform Platformei de acțiune de la Beijing adoptată la a patra Conferință Mondială asupra Problemelor Femeilor din 1995, termenul de „vioLENȚă împotriva femeilor” înseamnă orice act de violență fundamentat pe diferența de gen, care rezultă sau care poate rezulta într-o vătămare sau suferință fizică, sexuală sau psihologică a femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acte, coerciția sau privarea arbitrală de libertăți, indiferent dacă acestea apar în viața publică sau privată. (*Națiunile Unite (Departamentul de Informare Publică), a patra Conferință Mondială asupra problemelor femeilor, Beijing, China, 4-15 septembrie 1995*)

Raportul din anul 2006 a Organizației Națiunilor Unite atrage atenția asupra universalității acestui fenomen, nici o țară din lume nefiind imună la acest fenomen.

Violența și comportamentele violente sunt probleme majore ale societății cotidiene care afectează toate categoriile de vîrstă, indiferent de vîrstă sau de statutul social ale celor implicați.

Violența în familie poate să îmbrace forme diverse, mai mult sau mai puțin vizibile, precum violența fizică, psihologică, sexuală, economică și socială. Violența (intra) familială constituie "orice formă de agresiune, abuz sau intimidare, dirijată împotriva unui membru al căminului familial, unei rude de sânge sau contra altor persoane din mediul familial" (*Correctional Service Canada, 1988, p 3*).

Violența (intra) familială este "utilizarea constrângerii fizice sau emoționale asupra unui alt membru al familiei în scopul impunerii puterii și a controlului asupra acestuia, precum și ansamblul conflictelor din grupul familial, care au ca efect maltratarea partenerului sau al copilului" (Institutul pentru Cercetarea și Prevenirea Criminalității, 2000, p 4).

SCURT ISTORIC

Incepând din 1981 activiștii pentru drepturile femeii au sărbătorit ziua de **25 noiembrie** ca **Zi împotriva violenței**. Aceasta dată comemorează asasinarea, în 1961, la ordinele președintelui Rafael Trujillo, a celor trei surori Mirabal, activiste din Republica Dominicană. În cadrul celei de-a IV- a Conferințe Mondiale a Femeilor din 1995, ONU a recunoscut faptul că **violența asupra femeilor** este un obstacol pentru atingerea egalității, a dezvoltării și a păcii și aduce atingeri drepturilor omului și libertăților fundamentale.

ADUNAREA GENERALĂ a desemnat ziua de 25 noiembrie drept **Zi internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeilor** și a invitat guvernele, organizațiile internaționale și neguvernamentale să organizeze în această zi activități menite să trezească conștiința publică în fața acestor probleme. (Rezoluția 54/134 din 17 decembrie 1999)

CAUZELE VIOLENȚEI

Violența împotriva femeilor constituie manifestarea unei relații bazate pe forță dintre bărbați și femei, care are drept consecință dominarea și discriminarea femeilor de către bărbați și împiedicare dezvoltării pe deplin a acestora. Prin urmare, această definiție include diferite forme de violență împotriva femeilor și oferă un cadru pentru conceptualizarea violenței în familie. Condiții care favorizează apariția actelor de violență:

- Disfuncții și carențe educative ale mediului familial
- Deficiențele mediului educațional
- Educația sexuală lacunară
- Carențele socio-economice
- Deficiențele mediului instituțional
- Creșterea gradului de permisivitate socială
- Incidența tulburărilor psihice

FORME DE VIOLENȚĂ

1. Violența fizică constă în atingeri sau contacte fizice dureoase, inclusiv intimidarea fizică a victimei. Abuzul fizic se manifestă prin comportamente precum cele ce urmează, dar nu se limitează la acestea: lovire cu palma, cu piciorul, cu pumnul, îmbrâncire, tras de haine, de păr, zgâriere, plesnire, desfigurare, provocarea de hematoame, contuzii, fracturi, arsuri, bătăi, izbirea victimei de pereți sau de mobilă, aruncarea de obiecte și folosirea armelor albe sau de foc, imobilizarea, legarea, reținerea victimei, lăsarea victimei într-un loc periculos. Violența fizică include și distrugerea bunurilor care aparțin victimei sau pe care cei doi parteneri le stăpânesc și le utilizează împreună. În general, victimele violenței fizice în context familial sunt supuse mai multor acte de agresiune în decursul timpului. Efectele imediate ale violenței fizice sunt următoarele: vătămări corporale, provocarea de handicapuri sau chiar a morții victimei.

2. Violența psihologică/psihică (include violența emoțională și cea verbală): insulte, jigniri (referitoare la aspectul fizic, la capacitatele intelectuale sau la îndeplinirea responsabilităților pe care le are victimă în cadrul familiei), amenințări, intimidare, șantaj emoțional, inducerea fricii, presiune continuă, teroare, privare de alimente sau de somn, discreditare în fața celorlalți. Denumită și „abuz emoțional”, violența psihologică este folosită pentru a manipula și controla; efectul este cumulativ în timp, cu consecințe grave pe termen lung pentru victimă. Literatura de specialitate indică faptul că acest tip de violență este un factor central în abuzul intrafamilial.

3. Violența sexuală /Abuzul sexual constă în orice contact sexual nedorit de către partener sau cu privire la care partenerul nu poate să-și exprime consimțământul valabil format. Contactul sexual fără consimțământ este considerat viol. Acest concept cuprinde violul marital, dacă relațiile dintre parteneri sunt oficializate, și violul în general, pentru alte tipuri de relații sexuale

obținute fără consimțământ prin forță, amenințare și/sau constrângere. Formele de sex forțat sau degradare sexuală sunt următoarele: (a) continuarea activității sexuale atunci când victima nu este pe deplin conștientă, nu își dă acordul sau îi este teamă să dea un răspuns negativ; (b) vătămarea fizică a victimei în perioada actului sexual sau vătămarea organelor sale genitale, inclusiv prin folosirea de obiecte sau arme, intra-vaginal, oral sau anal; (c) obligarea victimei să întrețină relații sexuale fără protecție împotriva sarcinii sau a bolilor cu transmitere sexuală; (d) criticarea sexualității victimei și invocarea de apelative denigratoare sexual la adresa acesteia.

4. Violența economică reprezintă scăderea resurselor și autonomiei victimei prin control asupra resurselor financiare și a accesului acesteia la bani, obiecte personale, hrană, mijloace de transport, telefon și alte surse de protecție sau îngrijire de care ar putea beneficia. Violența economică se manifestă prin comportamente precum interdicția din partea agresorului ca victimă să se angajeze sau să-și păstreze locul de muncă, refuzul agresorului de a da bani victimei pentru necesitățile de bază și neimplicarea în nici un fel a victimei în deciziile legate de administrarea bugetului familiei. Victima este menținută într-o stare de dependență față de agresor.

5. Violența socială reprezintă o formă de violență psihologică pasivă, care constă în controlul victimei, izolarea acesteia de familie sau de prieteni sau monitorizarea activităților acesteia și care are drept rezultat întreruperea sau insuficiența relațiilor sociale, precum și restrângerea accesului la informație sau asistență.

Prin urmare, violența împotriva femeilor cuprinde următoarele, fără a fi limitată la acestea:

- Violență fizică, sexuală și psihologică ce are loc în familie, inclusiv bătaile, abuzul sexual al copiilor de sex feminin în cadrul casnic, violența legată de zestre, violul marital, mutilarea genitală a femeilor, violența extra-maritală și violența care decurge din exploatare;
- Violență fizică, sexuală și psihologică ce apare în comunitate, inclusiv violul, abuzul sexual, hărțuirea sexuală și intimidarea la locul de muncă, în instituțiile de educație și în altă parte, traficul cu femei și prostituția forțată;
- Violență fizică, sexuală și psihologică comisă sau trecută cu vederea de către stat, oriunde apare aceasta.

(sursă: *Națiunile Unite (Departamentul de Informare Publică), a patra Conferință Mondială asupra problemelor femeilor, Beijing, China, 4-15 septembrie 1995; Platforma de acțiune și Declarația de la Beijing publicată în 1996.)

Discriminarea sexuală și violența de-a lungul vieții unei femei

Faza	Tipul
Prenatală	Selecția prenatală în funcție de sex, lovitură în timpul sarcinii, sarcina forțată (viol în timpul războiului)
Copilăria mică	Uciderea fetișelor, abuzul emoțional și fizic, accesul diferențiat la hrana și îngrijire medicală
Copilăria	Mutilarea genitală; incestul și abuzul sexual; accesul diferențiat la hrana, îngrijire medicală și educație; prostituție infantilă
Adolescență	Violența avansurilor sexuale către adolescente, sexul impus de rațiuni economice, abuzul sexual la locul de muncă, violul, hărțuirea sexuală, prostituarea forțată
Reproductivă	Abuzarea femeilor de către partenerii intimi, violul conjugal, abuzuri și crime din cauza zestrei, uciderea partenerii, abuzul psihologic, abuzul sexual la locul de muncă, violul, abuzarea femeilor cu dizabilități
Bâtrânețe	Abuzarea văduvelor, abuzarea celor de vîrstă a treia (care afectează în majoritate femeile)

(Source: Heise, L. 1994. *Violence Against Women: The Hidden Health Burden*. World Bank Discussion Paper. Washington, D.C. The World Bank)

Violența în familie: Definiția pe care o dă legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie este următoarea: „Violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material. Constituie, de asemenea, violență în familie împiedicarea femeii de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale. În sensul legii, prin membru de familie se înțelege soțul, ruda apropiată și persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelora dintre soț sau dintre părinți și copil, dovedite pe baza anchetei sociale.” Potrivit documentelor Consiliului European (Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului European Nr. R (85) cu privire la violența în familie), violența în familie reprezintă „orice act sau omisiune comisă în interiorul familiei de către unul dintre membrii acesteia și care aduce atingere vieții, integrității corporale sau psihologice sau libertății altui membru al acelei familii și vatămă de manieră gravă dezvoltarea personalității sale”.

Conceptul de „violență în familie” este amplu și cuprinde violență domestică (înțeleasă ca violență ce apare între parteneri, fie ei soți sau concubini), dar și violență asupra copiilor, bătrânilor sau altor rude.

Este un fenomen grav, o problemă comunitară, socială și de sănătate publică ce afectează în principal femeile (95% din totalul victimelor violenței în familie sunt femei). La nivel mondial, între 40% și 70% dintre femeile ucise sunt victime ale violenței în familie. (*Ghid de informații și bune practici în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați*, pag.51, *Centrul Parteneriat pentru Egalitate, 2004. Family Violence Professional Education Taskforce, 1991*)

Ca formă de comportament, violența în familie are:

- a) caracter instrumental (agresorul controlează victimă, iar comportamentele devin funcționale și persistă dacă au rezultatul scontat);
- b) caracter intențional (se produce cu intenția de control și dominare, de menținere a puterii, intenție pe care făptuitorul nu o recunoaște, dar care poate fi identificată prin rezultatele pe care le produce);
- c) caracter dobândit (violență nu este înnăscută, ci învățată prin imitație).

Specialiștii au identificat un ciclu al violenței în familie:

- a) faza de acumulare a tensiunilor, timp în care victimă acționează cu precauție și încearcă strategii pentru a evita un incident violent;
- b) faza acută, momentul în care agresorul acționează, desfășurată pe parcursul unei perioade cuprinse între două și douăzeci și patru de ore (uneori chiar pe parcursul unei săptămâni sau mai mult);
- c) faza de relaxare, o perioadă de calm, în care agresorul manifestă blândețe și dragoste față de victimă. Această fază reprezintă doar un armistiu vag în cadrul unui război al amenințărilor și loviturilor. Ciclurile se desfășoară în spirală: fazele tensionate devin din ce în ce mai lungi, violențele devin din ce în ce mai amenințătoare, iar fazele blânde devin mai scurte sau dispar cu totul;

CONSECINȚE ȘI EFECTE ALE VIOLENȚEI

Violența împotriva femeilor au numeroase efecte negative, grave, atât pe termen lung cât și pe termen scurt, directe (asupra victimei) și indirekte (asupra persoanelor care asistă la actele de violență).

În ceea ce privește **starea de sănătate**, victima poate suferi o serie de vătămări corporale, cu grade diferite de gravitate, care pot necesita mai multe sau mai puține îngrijiri medicale. În funcție de gravitatea acestora, ele pot avea urmări grave și pe termen lung, mergând până la infirmități, pierderea totală sau parțială a capacității de muncă sau moartea victimei.

În ceea ce privește **sănătatea mintală**, victimele pot suferi, datorită abuzurilor, o serie de tulburări tranzitorii sau permanente în sfera emoțională, cum ar fi: depresii acute sau cronice, anxietate, fobii, atacuri de panică, insomnii, coșmaruri sau sindrom post-traumatic. În funcție de durată și natura abuzului, pot surveni tulburări de personalitate și de comportament, tulburări alimentare și tentative suicidare; de asemenea, pot apărea comportamentele de dependență (victimele se refugiază în consumul de alcool sau de substanțe tranchilizante).

Viața profesională și economică a victimei va fi afectată de lipsa unui loc de muncă sau de pierderea acestuia, în urma interdicțiilor partenerului de a se încadra în muncă sau a scenelor de gelozie ale acestuia, fără a mai menționa absențele (consecința violențelor fizice care necesită îngrijiri medicale). Veniturile insuficiente sau absența lor vor crea dependență financiară față de agresor, mai ales în lipsa resurselor alternative (situația este mai gravă dacă victimă are copii minori în îngrijire). Victimele care reușesc să-și păstreze locul de muncă întâmpină dificultăți de concentrare și performanță, datorită stresului și tracasărilor la care sunt supuse de către agresori.

Din punct de **vedere socială** victimele sunt izolate treptat și, în cele din urmă, total de familia de origine, grupul de prieteni, colegii de serviciu sau de serviciile de asistență socială. Izolarea socială a victimei reprezintă unul dintre cei mai severi factori de eșec în încercarea acesteia de ieșire din această dependență.

Consecințele asupră sănătății ale abuzului în copilărie (Expunerea la experiențe abuzive în perioada copilăriei: rezultatele studiului Organizației Mondiale a Sănătății desfășurat în România pe populația de studenți- 2012)

Consecințe fizice:

- Traumatisme abdominale și toracice
- Traumatisme la nivelul creierului
- Vânătăi
- Traumatisme la nivelul sistemului nervos central
- Fracturi
- Dizabilități

Consecințe psihologice și comportamentale:

- Abuz de alcool și droguri
- Afectarea funcționării cognitive
- Comportamente delicvente, violente sau implicarea în comportamente riscante
- Depresie și anxietate
- Întârzări în dezvoltare
- Tulburări alimentare și de somn
- Sentimente de vinovătie
- Hiperactivitate
- Relații sociale precare
- Performanță școlară scăzută
- Stimă de sine scăzută
- Tulburare de stres post-traumatic
- Tulburări psihosomatice
- Idei și comportamente suicidare și de automutilare

Alte consecințe asupra sănătății pe termen lung:

- Fibromialgie
- Sindromul colonului iritabil
- Boli cardiovasculare
- Boli ale ficatului
- Cancer
- Boli pulmonare

Consecințe asupra sănătății sexuale și reproductive:

- Probleme ale aparatului de reproducere
- Disfuncții sexuale
- Infecții cu transmitere sexuală, inclusiv HIV/ SIDA
- Sarcini nedorite

IMPACTUL ECONOMIC ȘI SOCIAL AL VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR

Violența împotriva femeilor *îngreunează sistemele de îngrijire medicală*: studii din Nicaragua, SUA și Zimbabwe indică faptul că femeile care au fost victimele unor abuzuri fizice sau sexuale apelează la servicii medicale mai des decât cele care nu au trecut printr-o experiență de acest gen.

Violența împotriva femeilor reprezintă un factor care influențează negativ *forța de muncă productivă*: un studiu la nivel național realizat în Canada despre violența împotriva femeilor, indică faptul că 30% dintre femeile care sunt bătute de către soții lor au fost nevoie să renunțe la activitățile obișnuite din cauza abuzului iar 50% dintre femei au fost nevoie să-și ia concediu medical din cauza leziunilor.

Violența împotriva femeilor are drept consecință *costuri foarte mari la nivel de cheltuieli naționale pentru îngrijiri medicale, acțiuni în justiție și acțiuni ale poliției precum și pierderi în domeniul realizărilor educaționale și în cel al productivității*. În SUA, violențele din partea partenerului intim sunt estimate la un cost de 12,6 miliarde \$ pe an. Un studiu din India arată că fiecare act de violență face ca femeile să piardă în jur de 7 zile de lucru. Un studiu făcut asupra femeilor victime ale abuzurilor din Managua și Nicaragua arată că astfel de femei câștigă cu 46% mai puțin decât femeile care nu au trecut printr-o experiență similară, chiar și după analizarea altor factori care ar putea influența câștigurile.

SCOPUL CAMPANIEI

Conștientizarea populației privind violența asupra femeilor pentru:

- prevenirea și stoparea acestui fenomen
- îmbunătățirea calității vieții femeilor, în mod special, cât și a intregii societăți prin diverse acțiuni de informare, educare, consiliere, intervenție, schimbare și participare activă

OBIECTIVELE CAMPANIEI

- Transmiterea către populație a unui mesaj care afirmează că violența împotriva femeii (în cadrul familial sau în relația de cuplu) este un comportament indezirabil, anomic și deviant
- Informarea tinerilor cu privire la efectele negative (pe termen mediu și lung) ale violenței asupra femeii
- Informarea tinerilor și femeilor cu privire la instituțiile și organizațiile care oferă servicii și consultanță pe probleme de violență împotriva femeii
- Promovarea unei legislații și a unor practici legislative adecvate care să ofere protecție victimelor violenței în familie, abuzului sexual și traficului
- Conștientizarea societății asupra subiectului drepturilor omului, violenței în familie și politicilor democratice
- Educarea intregii societăți prin promovarea unor politici affirmative și nondiscriminatorii pentru creșterea calității vieții femeii din România

- Implicarea activă a tinerilor în acțiunile derulate, în vederea prevenirii și combaterii fenomenului.

Sloganul campaniei: **STOP VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR!**

DATE STATISTICE

Chiar dacă cifrele obținute pe cale statistică, prin studii epidemiologice sau prin sondaj nu oferă decât o fiabilitate limitată, ele ne ajută cu siguranță să ne formăm o idee precisă asupra amplorei problemei.

În diverse țări, există nenumărate studii și sondaje ce prezintă rezultate variate. Cifrele de care dispune OMS în ceea ce privește consecințele non mortale ale violenței în cadrul familiei provin în mare parte din anchete și studii speciale efectuate pe diferite grupe populaționale.

Aceste date statistice corespund în mare parte declarațiilor persoanelor respective. Este dificil astfel în aceste grupe populaționale de cunoscut dacă aceste date sub- sau supra- estimează amploarea reală a agresiunilor fizice și sexuale. Este sigur că în țările unde cultura respectivă consideră violența o "problemă privată", sau care determină acceptarea violenței ca pe o problemă "naturală", consecințele non - mortale ale acesteia sunt probabil declarate doar parțial.

La nivel mondial:

- Pe parcursul vieții 35% dintre femei și fete sunt supuse la o anumită formă de violență fizică sau sexuală, iar în unele țări șapte din zece femei se confruntă cu aceste abuzuri.[34]
- Se estimează că aproximativ 133 de milioane de fete și femei au fost supuse mutilării genitale în cele 29 de țări din Africa și din Oriental Mijlociu, unde această practică este foarte frecventă. [34]
- Mai mult de 700 de milioane de femei s-au căsătorit înainte de vîrsta de 18 ani, dintre care 250 de milioane înainte de vîrsta de 15 ani. [34]
- 1 din 3 femei sunt victime ale violenței fizice sau sexuale.[35]

În martie 2014, FRA – Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene a dat publicitate, rezultatele celui mai cuprinsător studiu din lume realizat până în prezent cu privire la violența împotriva femeilor, arătând amploarea abuzurilor suferite de femei acasă, la serviciu, în

public și online. Studiul se bazează pe interviuri cu 42.000 de femei, 1500 în fiecare țară, inclusiv România. În cadrul anchetei, femeile au fost întrebate despre experiențele de violență fizică, sexuală și psihologică pe care le-au trăit, inclusiv incidente de violență în cuplu („violență domestică”), despre urmărirea în scopul hărțuirii și hărțuirea sexuală, precum și despre rolul jucat de noile tehnologii în experiențele de abuz pe care le-au trăit femeile.

În urma anchetei reiese o imagine de abuz extins care afectează viețile multor femei, dar care este, în mod sistematic, insuficient raportat autorităților. De exemplu, una din 10 femei a suferit o formă de violență sexuală începând cu vîrstă de 15 ani, iar una din 20 a fost violată. Mai mult de una din cinci femei a fost supusă violenței fizice și/sau sexuale de către partenerul de viață actual sau anterior și mai mult de una din 10 femei declară că a fost supusă unei forme de violență sexuală de către un adult, înainte de a împlini 15 ani. Cu toate acestea, trebuie menționat că numai 14 % dintre femei au raportat poliției cel mai grav incident de violență în cuplu și numai 13 % au raportat poliției cel mai grav incident de violență provocat de altcineva decât partenerul de viață.

Conform studiului, cele mai multe femei care recunosc că sunt afectate de violență fizică și sexuală sunt în țări ca Finlanda, Danemarca și Letonia.

România se află în eșantionul al doilea: 30% dintre femei spun că au fost afectate de violență fizică sau sexuală la un moment dat în viață după vîrstă de 15 ani, încadrându-se în media la nivel european: 24% dintre femeile din România au suferit violență din partea partenerului, iar 14% dintre femeile din România au suferit violență din partea unei alte persoane decât partenerul. Legat de experiența de violență în copilărie, un procent de 24% dintre femeile din România spun că au fost supuse la violență fizică sau sexuală de către un adult înainte de vîrstă de 15 ani. Violența psihologică afectează între 30 și 39% dintre femei. 6% dintre femei au suferit violență sexuală din partea partenerului sau a unei alte persoane, în 97% dintre cazurile de violență sexuală agresorul fiind bărbat.

Dacă în medie în Europa 55% dintre femei au trăit o formă de hărțuire sexuală, în România doar 11% dintre respondente au recunoscut că au suferit hărțuire sexuală. În ce privește hărțuirea (stalking) adesea asociată de separarea de partener, media la nivel european este 18%, în timp ce în România 8% dintre respondente au afirmat că ar fi fost supuse la acest tratament. Rezultatele studiului arată că tocmai această încredere lipsește femeilor din România. 77% dintre femeile din România cred că violența împotriva femeilor este răspândită și foarte răspândită. 28% dintre femei cunosc victime ale violenței în cercul de rude și prieteni. Cu toate

acestea, doar 47% dintre femei știu de existența unei legi care protejează femeile împotriva violenței domestice în România. 74% dintre femei nu cunoșteau nici un serviciu de suport specializat. Doar 17% dintre respondente au afirmat că au apelat la poliție în urma celui mai sever incident de violență suferit vreodată și doar 1% la serviciile sociale, în timp ce media de adresare către poliție și servicii de suport la nivel european este de 33%.

Din statistica principalelor activități desfășurate de Poliția Română reiese că în anul 2015 au fost înregistrate 5586 infracțiuni grave săvârșite cu violență și 63375 infracțiuni săvârșite cu violență.

INDICATORI	Nr. cazuri
Infracțiuni grave săvârșite cu violență	5582
1.Omor	291
2.Tentativa de omor	482
3.Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte	48
4.Violul	1016
5.Tâlhărie	3358
6.Ultragaj	387
Alte infracțiuni săvârșite cu violență	63375
1.Loviri sau alte violențe	62296
2.Uciderea din culpă	1079

Sursa:<https://www.politiaromana.ro/ro/utile/statistici-evaluari/statistici-Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul general al Poliției Române, Direcția Cazier Judiciar, Statistică și Evidențe Operative / 36/>

LEGISLAȚIE

Comunitatea internațională a luat o atitudine clară în fața acestui stigmat social. În acest sens, putem menționa următoarele hotărâri:

- Convenția referitoare la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeii din 1979;
- Declarația Națiunilor Unite referitoare la eliminarea violenței asupra femeii, proclamată în decembrie 1993 de către Adunarea Generală;
- Rezoluțiile din cadrul ultimului Summit Internațional al Femeilor organizat la Beijing în septembrie 1995;
- Rezoluția WHA49.25 a Adunării Mondiale a Sănătății ce declară violența o problemă prioritată pentru sănătatea publică, proclamată în 1996 de Organizația Mondială a Sănătății;
- Raportul Parlamentului european din iulie 1997;
- Rezoluția Comisiei pentru Drepturile Omului a națiunilor Unite din 1997;
- Declararea anului 1999 ca Anul european de Luptă împotriva Violenței de Gen.
- În anul 2004, s-a adoptat Decizia nr. 803/2004/CE a Parlamentului european, prin care se aproba Programul comunitar de acțiune (2004-2008) pentru prevenirea și combaterea violenței asupra minorilor, tinerilor și femeilor, precum și protejarea victimelor și grupurilor în situații de risc (programul Daphne II), în care se stabilește poziția și strategia adoptată de cetățenii Uniunii în ceea ce privește această problemă.
- În data de 2 octombrie 2012 în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene-C 296 E a apărut „Noul cadru al politicii UE de combatere a violenței împotriva femeilor- Rezoluția Parlamentului European din 5 aprilie 2011”, referitoare la prioritățile și structura unui nou cadru al politicii UE de combaterea violenței împotriva femeilor. (<http://eurlex.europa.eu>
- La data de 22 mai 2013, Parlamentul European a votat un memo al Comisiei Europene prin care sunt propuse o serie de măsuri menite să stabilească cadrul legal al drepturilor și protecția victimelor violenței domestice în Uniunea Europeană. Conform noii reglementări, victimele violenței domestice vor putea folosi ordinul de restricție obținut în țara lor, oriunde în interiorul UE, având asigurată protecția.
- La 27 iunie 2014, România a semnat “Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeii și a violenței domestice”.

La nivel național reglementările în domeniu sunt următoarele:

- Legea 217 din 22 mai 2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie

- Hotărârea de Guvern 1624 din 23 decembrie 2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Familiei
- Hotărârea de Guvern 686 din 12 iulie 2005 pentru aprobarea Strategiei naționale în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului violenței în familie
- Hotărârea de Guvern 197 din 9 februarie 2006 privind aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu handicap, precum și în domeniul asistenței sociale a persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost și persoanelor victime ale violenței în familie și a finanțării acestor programe, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale 383/2004 privind aprobarea standardelor de calitate pentru serviciile sociale din domeniul protecției victimelor violenței în familie
- Ordinul 384 din 12 iulie 2004 pentru aprobarea Procedurii de conlucrare în prevenirea și monitorizarea cazurilor de violență în familie
- Ordinul 385 din 21 iulie 2004 privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie
- Legea 396 din 30 octombrie 2006 privind acordarea unui sprijin finanțiar la constituirea familiei
- Legea 211 din 27 mai 2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor
- Legea nr.192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator
- Legea 682/2002 privind protecția martorilor
- Legea 416/2001 privind venitul minim garantat
- Legea 47/2006 privind sistemul național de asistență socială
- Ordonanța 68 din 28 august 2003 privind serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 497 din 28/12/2006 pentru consacrarea zilei de 5 iunie ca Ziua împotriva violenței asupra copilului în România
- Legii 25 din 2012 (Legea 217 din 2003 revizuită) privind prevenirea și combaterea violenței în familie
- HG 1156 /2012 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violentei în familie pentru perioada 2013-2017 și a Planului operațional

pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017

- Legea nr. 30/2016 - România a ratificat Convenția Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice – Convenția de la Istanbul la 11 mai 2011, care impune statelor măsuri concrete de prevenire și de protecție.

Priorități:

Începând cu ianuarie 2016, un nou plan de acțiune pe perioada 2016-2020 pentru relațiile externe ale UE, aprobat de Consiliu European, va fi aplicat. Lupta împotriva tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor este unul dintre obiectivele prioritare. Într-un efort de a sensibiliza, Serviciul European de Acțiune Externă a lansat recent o mobilizare diplomatică, cu accent pe toate formele de violență împotriva copiilor și a femeilor și, în special, pentru a pune capăt căsătoriilor forțate și precoce ale copiilor, precum și mutilarea genitală a femeilor. [37]

Prințr-un program Guvernul intenționează să înființeze, în fiecare județ, până la finele anului 2019, centre de primire sau de recuperare pentru prevenirea și combaterea violenței în familie. Pe lângă cele 42 de centre județene, vor exista, la nivel național, alte 16 centre de primire în regim de urgență sau de recuperare a victimelor violenței. Prima grijă a Executivului se îndreaptă spre victimele violenței domestice, acestea urmând să beneficieze de găzduire, consiliere, îngrijire, sprijin în vederea adaptării la o viață activă, precum și reabilitarea și reinserția lor socială. Bugetul aferent acestui program de interes național este de 9.000.000 - pentru anul 2017, 8.000. 000 - pentru anul 2018, și 6.000.000 - pentru anul 2019. Noutatea absolută în proiectul privind combaterea violenței în familie o reprezintă înființarea și susținerea serviciilor de asistență pentru agresori.

REFERINȚE

1. Prevenirea și intervenția eficientă în violența domestică, Centrul de Resurse Juridice și Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității, București, 2003.
2. Irimescu, G., Asistență socială, studii și aplicații, cap. Violența în familie și metodologia intervenției, Ed. Polirom, Iași, 2005.
3. Ghid de informații și bune practici în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, pag.51, Centrul Parteneriat pentru Egalitate, 2004.
4. Family Violence Professional Education Taskforce, 1991.
5. Națiunile Unite (Departamentul de Informare Publică), a patra Conferință Mondială asupra problemelor femeilor, Beijing, China, 4-15 septembrie 1995; Platforma de acțiune și Declarația de la Beijing publicată în 1996.
6. A Patra Conferință Mondială asupra problemelor Femeilor, Beijing, 1995
7. Sondaj Curs, Sondaj de opinie reprezentativ la nivel național, martie-aprilie 2008
8. Date statistice înregistrate de ANPF în perioada ianuarie 2004-septembrie 2008
9. Violence Against Women: The Hidden Health Burden. World Bank Discussion Paper. Washington. D.C. The World Bank: Heise, L, 1994
10. Astarastoae, V., Almos, B.T., Essentialia in Bioetica, Ed. Cantes, 1998;
11. Gillioz, L. et al., Domination et violence envers la femme dans le couple, Lausanne, Payot, 1997;
12. Gloor, D., Meier, H., Gewaltbetroffene Männer " wissenschaftliche und gesellschaftlich "politisch Einblicke in eine Debatte, "FAMPRA" cahier 3/2003, Berne, 2003;
13. Godenzi, A., Gewalt im sozialen Nahraum, Bale/Francfort sur le Main, 1993;
14. Hass, H., Agressions et victimisations: une enquête sur les délinquants violents et sexuels non détectés, Aarau, 2001;
15. Liss, M. et Solomon, S.D., Considerations éthiques liées - la recherche sur la violence, 1996;
16. Organisation Mondiale de la Santé, La violence " L'égard des femmes: une priorité pour l'action de santé publique, WHO/FRH/WHD/97.8, Genève, Suisse, 1997;
17. Organisation Mondiale de la Santé, Principes d'éthique et de sécurité recommandés pour les recherches sur les actes de violence familiale l'égard des femmes, Priorité aux femmes, WHO/ FCH/GWH/01.1, Genève, Suisse, 2001;
18. Organisation Mondiale de la Santé, Rapport mondial sur la violence et la santé, WHO/NHL HV 6625/ sous la direction Krug, E.G. et al., Genève, Suisse, 2002;
19. Paunescu, C., Agresivitatea și condiția umană, Ed. Tehnica, București, 1994;
20. Parker, B., and Ulrich, Y., A Protocol of Safety: Research On Abuse Of Women, Nursing Research July/Aug., 38 248-250, 1990;
21. Rădulescu, M.S., Sociologia violenței intrafamiliale, victime și agresori în familie, Ed. Luminalex, 2001;
22. Scripcaru, Gh., Pirozynski, T., Astarastoae, V., Scripcaru, C., Criminologie clinică și relațională, Ed. Synposion, Iasi, 1995;
23. Wetzels, P., Gewalterfahrungen in der Kindheit, sexueller Missbrauch, körperliche Misshandlung und deren langfristige Konsequenzen, Baden-Baden, 1997;
24. Wyss, E., La violence domestique en chiffres, Service de lutte contre la violence, Schwarztorstr. 51 CH-3003, Berne, 2004.
25. <http://www.violenta.wvf.ro/>
26. <http://www.ipu.org/wmn-e/vaw/day.htm>
27. <http://www.un.org/womenwatch/daw/news/vawd.html>
28. <http://www.saynotoviolence.org/>
29. www.social.coe.int/en/cohesion/fampol/recomm/family
30. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:296E:FULL:RO:PDF>
31. Expunerea la experiente abuzive în perioada copilariei: rezultatele studiului Organizației Mondiale a Sănătății desfășurat în România pe populația de studenți
32. <http://www.sighisoara.ro/eveniment/stiri-nationale/337-cifrele-umilitoare-ale-violentei-domestice.html>
33. <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/articles/en/>
34. <http://www.un.org/en/events/endviolenceday/>
35. <http://www.unwomen.org/en/news/in-focus/end-violence-against-women>
36. <https://www.politiaromana.ro/ro/utile/statistici-evaluari/statistici>
37. http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-6149_en.htm